ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿ.

ಡಾ. ಮಾರುತಿ ಹೆಚ್.
ನಂ.117, 3ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
3ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ರಸ್ತೆ,
ದೀಪಾಂಜಲಿ ನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು.

Article Link: https://aksharasurya.com/2023/09/maruthi-h-2/

ABSTRACT:

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮೆಟ್ಟು ನಿಂತು ಪದವಿ ಪಡೆದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಪದವೀಧರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮೊದಲು ಢಾಕಾದ ಬ್ರಹ್ಮೋ ಈಡನ್ ಸ್ತ್ರೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಕಲ್ಕತ್ತದ ಬ್ಯಾಲಿಗಂಜ್ ನ ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಎರಡನೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು 1870ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಗಾ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂದು ಮರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಬೆಥೂನ್ ಶಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿತು. ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ (CU) ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇನ್ನೂ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕದಂಬಿನಿ ಅವರು ವೈದ್ಯೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೋಕೋಪಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿದರು. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು 1889 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ನ ಐದನೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಆರು ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವ–ರಿಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ ಮಹಾನ್ ಮಹಿಳಾ ಚಿಂತಕಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

KEYWORDS:

ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ, ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ, ಸತಿಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿ, ವಿಮೋಚನೆ, ಸಬಲೀಕರಣ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹು ದೂರದ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮುಸುಕಿನ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಸತಿಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿ ಯಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟ ಕಂದಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲ ಎಂಬ ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರು ಅಂದು ಕೇವಲ ಮದುವೆಯನ್ನು ಆಗುವುದು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಗಂಡನ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ಬದುಕು ನಡೆಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಇದು ಯಾವುದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆಯಂತೂ ಅಲ್ಲ ವಿಭಜನಾ ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಕನಸಿನ ಮಾತು. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ದಿಗ್ಬಂಧನದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮೊದಲ ಸರದಿ ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿಯವರದ್ದು.

ಬಂಗಾಳದ ಬಾಗಲ್ಪುರದ ಚಾಂದ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿ ಅವರು 18 ಜುಲೈ 1861ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬಂಗಾಳದ ಬಾರಿಸಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಈಗ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಬ್ರಜ್ ಕಿಶೋರ್ ಬೋಸ್ ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕಿಸುವ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾಗಿದ್ದರು. ಆಕೆಯ ಬಾಲ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳವು ನವೋದಯದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಾ ರಾಂ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್ ಅಂತವರು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇಂತಹವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಜ್ ಕಿಶೋರ್ ಬೋಸ್ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

19ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರಲ್ಲಿ ಅಭಯ್ ಚರಣ್ ಮಾಲಿಕ್ ಒಬ್ಬರು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ 1863 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಜ ಕಿಶೋರ್ ಬೋಸ್ " ಬಾಗಲ್ಪುರ ಮಹಿಳಾ ಸಮಿತಿ"ಯನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ

ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮೊದಲು ಢಾಕಾದ ಬ್ರಹ್ಮೋ ಈಡನ್ ಸ್ತ್ರೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಕಲ್ಕತ್ತದ ಬ್ಯಾಲಿಗಂಜ್ ನ ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಎರಡನೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು 1870ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಗಾ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂದು ಮರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇದು ಬೆಥೂನ್ ಶಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿತು. ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ (CU) ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇನ್ನೂ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಮುಂದೆ ಕದಂಬಿನಿ ಮತ್ತು ಸರಳ ಎಂಬ ಹುಡುಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ 1877ರಲ್ಲಿ ಅಗ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಸರಳ ಮದುವೆಯಾದರು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಕದಂಬಿನಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಂಕದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದಳು. 1877ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಉಪಕುಲಪತಿ ಸರ್ ಆರ್ಥರ್ ಹೋಬ್ ಹೌಸ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ್ದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಕದಂಬನಿ 2ನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು 1879ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿ ಯಾರು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಯುವತಿ ಕದಂಬಿನಿ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಕರಿಸಿದರು ಅವಳು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಹನೀಯ ಅಂಕಗಳು ಮತ್ತು ನಿಖರವಾದ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕರ ವಿಷಯ ಆದರೆ ತನ್ನ ಮೊದಲ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಂಕದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

1880 ರಲ್ಲಿ ಬೆಥೂನ್ ಕಾಲೇಜಿ ನಲ್ಲಿ ಎಫ್ .ಎ (ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್) ಮೊದಲು ಕಲಾ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಕದಂಬಿನಿ

ಪಡೆದರು. ಇದು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಿಎಂಸಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಕದಂಬಿನಿಯ ಕನಸಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ನಂತರ ಇದನ್ನು ಬಂಗಾಳದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 1875 ರಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾರ್ಲೇಜ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣ ತನ್ನ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿತು. ಕದಂಬಿನಿ ಮತ್ತೆ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಥೂನ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದರು ಮತ್ತು 1882 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ಅವರು 1883 ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಅವರು ಇಡೀ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಪದವಿದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಾದರು. ಅವರ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಬೆಥೂನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 1883 ರಲ್ಲಿ ಈಂ (ಪ್ರಥಮ ಕಲೆ)ಮತ್ತು ಪದವಿ ಕೋರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಬಂಗಾಳಿ ಕ್ರೈಸ್ತರಾದ ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಬಸು ಮತ್ತು ಕದಂಬಿನಿಯವರು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮೊದಲ ಪದವೀಧರರಾದರು.

ಮುಂದೆ ಕದಂಬಿನಿಯ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ ಕೇವಲ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವುದಾಗದೆ ಅವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದರು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಆಯ್ಕೆ ಯಾಗಿದ್ದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಹೆಸರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ತವರು ಮತ್ತೆ ಸಿಎಂಸಿಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಕದಂಬಿನಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1884ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆಯಾದರು.

ಕದಂಬಿನಿ ಮತ್ತು ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಅವರು 1883 ರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದರು ಮತ್ತು ಈ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ನ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಅವರ ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರು ಅಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದರು ಅವರ ಪತ್ನಿ ವೈದೀಕೀಯರ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ದಂಪತಿಗಳು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಕೋಪವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕದಂಬಿನಿಯ ಪ್ರವೇಶವು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಸಮಾನತೆ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿತು. "ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು

ಕದಂಬಿನಿಯವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವಾಗಿ ನೀಡಿತು. ಆದರೆ CWC ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಅಲ್ಲಿ ಓದುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ 1888 ರಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿ ತನ್ನ ಎಂ ಬಿ ಪದವಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿಯನ್ನು ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕದಂಬಿನಿ ಕೇವಲ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದರು. ಕದಂಬಿನಿ CU ನಿಂದ ಮೊದಲು LMS ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಕದಂಬಿನಿ ಸಿಎಂಸಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಕಾರ ಆಗೀನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ಡಾ. ಜೆಎಂ ಕೋಟ್ಸ್ ಅವರ GMCB ಡಿಪ್ಲೊಮಾವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಅದು ವೈದ್ಯರಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು".[1]

ಕದಂಬಿನಿ ಉತ್ತಮ ವೈದ್ಯರಾಗುತ್ತಾರಂದು ಯಾರು ನಂಬಲು ನಿರಾಕ–ರಿಸಿದ್ದರು ಕದಂಬನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು ಅವಳ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕ–ರಿಸಿದರು. ಕದಂಬಿನಿ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಅನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅವರು ಕೇವಲ ಬಂಗಾಳದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಪದವೀಧರೆಯಾಗಲು ಅಷ್ಟೇ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರತಾಗಿ ಸಮಾಜವು ಸ್ವೀಕರಾರ್ಹ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಅವಳು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸವಾಲು ಮಾಡಿದರು. ಕದಂಬಿನಿ ತನಗಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿರಿಯರಾದ ಬಂಗ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ನಾಯಕರಾದ ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಗಂಗೂಲಿಯವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು.

ಕದಂಬನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರಾದ ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ರವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿನ್ನಲೆ ಪಡೆದಿದ್ದವರಾಗಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಮಹಿಳಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು ಪದವೀಧರಳಾದ ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಭಾವಿಸಿದಾಗ ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಅವರನ್ನು

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಆಕೆ ನಿರ್ಧಾರವು ಭದ್ರಲೋಕ ಎನಿಸಿದ ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಬಂಗಾಳಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕೋಪ, ಅಸಹನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಕದಂಬಿನಿಯವರು ವೈದ್ಯರಾಗುವ ಹಾದಿಯೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ಅರ್ಹತೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಕದಂಬಿನಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಇತಿಹಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ.

ದ್ವಾರಕನಾಥರವರು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಅರ್ಹತೆ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಸಮಯದಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದರು." ದಂಪತಿಗಳ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ ನಂತರವೇ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗೌರ್ನರ್ ಅವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದರು ನಂತರ ಅವರು ಕದಂಬಿನಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು".[2]

ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿ ಅವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿದ್ದ ಎರಡನೇ ಬ್ಯಾಚ್ ನ ಏಕೈಕ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು ಜಿಬಿಎಂಎಸ್ (ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಬೆಂಗಾಲ್) ಆ ಮೂಲಕ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ. "ಅದಾಗಿಯೂ ಆನಂದ ಬಾಯಿ ಜೋಶಿ ವೈದಕೀಯ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1883 ರಲ್ಲಿ 18ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆನಂದಿ ಬಾಯಿ ಜೋಶಿ ಹೆಚ್ಚು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವ–ರಿಸಲು ನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ".[3]

"ಕದಂಬಿನಿ ಪದವಿ ನಂತರ ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ 1892 ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಲೇಡಿ ಡಫರಿನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ (ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಬಳ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ 300) ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಎಂ.ಬಿ. ಪದವಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರು ಕದಂಬಿನಿಯನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಸಹಕರಿಸದ ಕಾರಣ ಆಕೆ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ".[4]

ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರು ಬಹಳ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕದಂಬಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಬಂಗಾಳಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಅವಳನ್ನು ವೇಶ್ಯೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಅವರು ಕದಂಬಿನಿ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು ಅವರು ನ್ಯಾಯದ ಮೊರೆ ಹೋಗಿದರು. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಫ್ಲಾರೆನ್ಸ್ ನೈಟಿಂಗೇಲ್ ಅವರು ಕದಂಬಿನಿ ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಫೆಬ್ರವರಿ 1888ರಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉತ್ಸಾಹ ಕುರಿತು ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಪಡೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ "ಅವಳು ಈಗಾಗಲೇ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಲೈಸೆನ್ಷಿಯೇಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಚ್ ನಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಲಿದ್ದಾಳೆ ಈ ಯುವತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಂಗೂಲಿ ಮದುವೆಯಾದವಳು ಅದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಇದರ ನಡುವೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಮಕ್ಕಳ ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಕೇವಲ 13 ದಿನಗಳು ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿದ್ದಳು. ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಳು.

"ಕದಂಬಿನಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯು ಆಗಿದ್ದರು ಆಕೆಗೆ ಐದು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು ತನ್ನ ಐದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಆರೈಕೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು 26 ಫೆಬ್ರವರಿ 1793ರ ಸಂಜೆ ಅವರು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು ಅವರು 23 ಮಾರ್ಚ್ 93 ರಂದು ಲಂಡನ್ ತಲುಪಿದರು".[5]

"ಕದಂಬಿನಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ಮೂರು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಎಲ್ ಆರ್ ಸಿ ಪಿ (ಎಡಿನ್ ಬರ್ಗ್) ಜಿಎಫ್ ಪಿಸಿ (ಡಬ್ಲಿನ್) ಮತ್ತು ಎಲ್ ಆರ ಸಿ ಎಸ್ (ಗ್ಲ್ಯಾಸ್ಗೋ) ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅರ್ಹತೆಗಳಿಗೆ ಮರಳಿದರು. ಅಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿ ಯವರಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ".[6]

ಬಾಹ್ಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಇರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮತ್ಯ ವೇದಿಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವ "ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ".[7]

1895–96 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿರ ನೇಪಾಳದ ರಾಣಿಯವರ ತಾಯಿಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು ಅವರು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು ಕದಂಬಿನಿ ಅವರ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ

ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು ನಂತರ ಆಕೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಕರೆಸಲಾಯಿತು ಕದಂಬಿನಿಯವರು ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯೆಯಾಗಿ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯ ನಡುವೆಯೂ ತಾಯಿ, ಸಮರ್ಪಿತ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಇಂದಿನ ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬಲ್ಲರು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವೈದ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ಓಸ್ಲರ್ (1849–1919) ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಅ ಪ್ರಕಾರ "ಔಷಧವು ಒಂದು ಕಲೆ, ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ, ಕಲೆ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕಲೆ" ಎಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಅದಾಗಿಯೂ ಕದಂಬಿನಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಆರ್ಥಿಕ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಅನೇಕ ಸಮಾನ ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಕೇವಲ ಕನಸಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಕದಂಬಿನಿ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಅಮುಲಾಗ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರು ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಹಲವಾರು ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿ ಕೂಡ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ. ಅವರು ಐದನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ನಿಯೋಗದ (ಮತ ಚಲಾಯಿಸಲು ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಹಿಳೆಯರು) ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ 1890 ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕದಂಬಿನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದರು. ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಕೂಡ.

1906ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ವಿಭಜನೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದಾಗ ಕದಂಬಿನಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು 198ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಅದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸತ್ಯಗ್ರಹವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಹಣವನ್ನು

ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದರು ಅವರ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಅವರ ಜೈಲುವಾಸದ ನಂತರ ಟ್ರಾನ್ವಾಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. 1915ರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಆಕೆಯ ಪ್ರಚೋದನಕಾರಿ ಉಪನ್ಯಾಸವೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾ–ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು

ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಚಹಾ ತೋಟದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತಿ, ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. 1898ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಪತಿಯ ಮರಣವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ದೂರವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಬೀರಿತು. ಆಕೆಯ ಮರಣದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೊದಲು ಅವರು ಸರಕಾರದ ತನಿಖಾ ಆಯೋಗದ ಪರವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಬಿಹಾರ್ ಮತ್ತು ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಅವರು ಸಾಯುವ ದಿನದವರೆಗೂ ಅವಳು ಯಾವುದೇ ವೈದಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಯಮಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕರೆಗಳನ್ನು ಒಂದರಿಂದ 15 ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕದಂಬಿನಿ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಮತ್ತು ಅವಳ ಕೆಲಸದ ನಡುವೆ ಬರಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 3, 1923ರಂದು, 63 ವರ್ಷದ ಕದಂಬಿನಿ ರೋಗಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು ಅಂದು ಸಂಜೆ ನಿಧನರಾದರು.

ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ 'ಹೌ ಇಂಡಿಯಾ ರಾಟ್ ಫಾರ್ ಫ್ರೀಡಂ'ನಲ್ಲಿ "ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರವು ಭಾರತದ ಹೆಣ್ತನವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಂಕೇತ" ಎಂದು ಕದಂಬಿನಿಯನ್ನು ಎಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯಾವುದೇ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು ಆಕೆಯ ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ಆಕೆ ಈ ಇಹಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕದಂಬನಿ ಗಂಗೂಲಿಯವರು ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಿದ್ದರು ಅವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿದ್ದರೂ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಅವರನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. "ಅಮೆರಿಕನ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಡೇವಿಡ್ ಕಾಪ್ಸ್ ಅವರು ಕದಂಬನಿ ಕುರಿತು

ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ " ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಮೇಲೆರುವ ಮತ್ತು ಮಾನವನಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮಾನದ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು ಸೈದಾಂತಿಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ".[8]

ಸರ್ವಲ್ ಬೆಂಗಾಲಿ ಧಾರವಾಹಿಗಳು ಆಕೆ ಜೀವನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿವೆ. ಪ್ರೋಥೋಮಾ ಕದಂಬಿನಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರ್ಚ್ 2020 ರಿಂದ ಸ್ಟಾರ್ ಜಲಾಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ 2019ರಲ್ಲಿ ಝೀ ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಕದಂಬಿನಿ ಕುರಿತ ಧಾರವಾಹಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.

ಕದಂಬಿನಿ ಗಂಗೂಲಿಯವರ 160 ನೇ ಜನ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಂದು ಗೂಗಲ್ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಡೂಡಲ್ ಮೂಲಕ ಗೌರವಿಸಿತು ಹೀಗಾಗಿ ಕದಂಬಿನಿ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಗಾಯಿತ್ರಿ ಪೊನ್ನಣ್ಣನ್, ಅನ್ ಸ್ಟಾಪಬಲ್ 75 ಸ್ಟೋರೀಸ್ ಆಫ್ ಟ್ರಯಲ್ ಬ್ಲೆಸಿಂಗ್ ಇಂಡಿಂ–ಯನ್ ವುಮನ್ (2019), ಹ್ಯಾಚೆಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್.
2. ನೀಲಂ ಕುಮಾರ್, ವುಮೆನ್ ಅಂಡ್ ಸೈನ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ (2009), ಮಿಚಿಗನ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ. ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್, ಪೇಜ್–6.
3. ಅದಿತಿ ಚಂದ್ರ, ದಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಂಡ್ ಹಿಟ್ಸ್ ಮಾರ್ಜಿನ್ ರಿಥಿಂಕಿಂಗ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ (2019), ಕ್ರೆಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಸ್ಕಾಲರ್ಸ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್, ಪೇಜ್ – 116.
4. ಸುಜಾತ ಮುಖರ್ಜಿ, ಜೆಂಡರ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಅಂಡ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇನ್ ಕಲೋನಿಯಲ್ ಇಂಡಿಂ–ಯಾ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹೆಲ್ತ್ ಕೇರ್ ಇನ್ 19 ಅಂಡ್ ಅರ್ಲಿ 20 ಸೆಂಚುರಿ ಬಂಗಾಲ್ (2017), ಆಕ್ಸಫರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸ್, ಪೇಜ್ – 50.
5. ಮಲ್ಲಿಕಾ ಬಸು, ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಜಿನಿಯಸ್ ಫಾರ್ಮಾಸೆಂಟಿಕಲ್ ಕಂಪನಿಸ್ ಇನ್ ಕೊಲೋನಿಯಲ್ ಕಲ್ಕತ್ತ (2021), ಮನೋಹರ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್, ಪೇಜ್– 31
6. ಶ್ರೀ ಜಂತು ದಾಸ್, ಜಂಡರ್ ಇಶ್ಯೂ ಇನ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಿತ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಅಂಡ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸಿಬಲ್ (2018), ಕೃಷ್ಣ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ ಹೌಸ್, ಪೇಜ್ – 61.
7. ಶ್ರೀ ಸಾಗರ ಸಿಮ್ಲಾಂಡಿ, ಶ್ರೀ ಕೇಶವಚಂದ್ರ ಘೋಷ್, ರಿವಾಯಿಸಿಟಿಂಗ್ ದಿ ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಂಡ್ ಬಿಹೈಂಡ್, ಆನ್ಲೈನ್ ಗಥಾ, ಪೇಜ್ –176.
8. ಶೋಭಿತ್ ಆರ್ಯ, ರೀಚಾ ಅನಿರುದ್ಧ, ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ವುಮನ್ (2015) ವಿಸ್ಡಮ್ ಟ್ರೀ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್.
9. ಗೌರಿ ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, ವುಮನ್ಸ್ ಹೈಯರ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇನ್ ದಿ ನೈಂಟಿಥ್ ಸೆಂಚುರಿ (2000), ಕಾನ್ಸೆಪ್ಟ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ ಕಂಪನಿ, ಪೇಜ್ – 48.